พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนา

ระบบเกษตรพันธสัญญา

พ.ศ. 2560

แนะนำ ระบบเกษตรพันธสัญญา

ระบบการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรที่เกิดขึ้นจากสัญญาระหว่าง
ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตร กับ **บุคคลธรรมดา**
ซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรมตั้งแต่สิบรายขึ้นไป
หรือกับองค์กรทางการเกษตรที่มีกฎหมายรองรับ
โดยผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตด้วย

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
โทรศัพท์ 0-2281-5955 ต่อ 354 โทรสาร 0-2282-4022
E-mail : moaccontractfarming@gmail.com

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนา

ระบบเกษตรพันธสัญญา

พ.ศ. 2560

1 การจดแจ้ง ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตร

- ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรแจ้งการประกอบธุรกิจ หรือยกเลิกการประกอบธุรกิจ ต่อสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดทำทะเบียนผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตร และเปิดเผยให้ประชาชนตรวจสอบได้

2 การทำสัญญา ในระบบเกษตรพันธสัญญา

- ให้ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรจัดทำเอกสารสำหรับการชี้ชวนและร่างสัญญาให้เกษตรกรทราบล่วงหน้า และเอกสารสำหรับการชี้ชวนถือเป็นส่วนหนึ่งของสัญญา
- ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรต้องส่งสำเนาเอกสารสำหรับการชี้ชวนให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- เอกสารสำหรับการชี้ชวน และสัญญาที่ทำต้องมีรายละเอียดตามที่ พ.ร.บ. กำหนด
- ถ้าสัญญาที่ทำไม่มีรายละเอียดตามที่กำหนด เกษตรกรมีสิทธิ์เลือกเพิ่มรายละเอียดในสัญญา หรือจะบอกเลิกสัญญาก็ได้
- ข้อตกลงหรือเงื่อนไขที่ไม่เป็นธรรมหรือเอาเปรียบคู่สัญญาไม่มีผลใช้บังคับ
- ห้ามแบ่งสัญญาเพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เข้าลักษณะสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญา
- ห้ามบอกเลิกสัญญาด้วยเหตุผลเกี่ยวกับสภาพพื้นที่ หรือภาวะตลาดเปลี่ยนแปลงไป ยกเว้นกรณีมีข้อตกลงชดเชยให้แก่อีกฝ่ายหนึ่งอย่างเป็นธรรม

3 กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

- กำหนดให้มีกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เพื่อแก้ไขปัญหาและระงับข้อพิพาทที่เกิดจากสัญญา
- ห้ามดำเนินการใด ๆ ที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่อีกฝ่าย ในระหว่างการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

4 การเปรียบเทียบปรับ

- กำหนดโทษปรับทางอาญาสำหรับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. นี้ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
โทรศัพท์ 0 2281 5955 ต่อ 354 โทรสาร 0 2282 4022
E-mail : moaccontractfarming@gmail.com

กลไกการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนา

ระบบเกษตรพันธสัญญา

พ.ศ. 2560

1 การจดแจ้งผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตร

- ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรแจ้งประกอบธุรกิจในระบบเกษตรพันธสัญญา (ม.16)
- สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จัดทำทะเบียนผู้ประกอบธุรกิจและเปิดเผยให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ (ม.17)
- กรณีจะเลิกกิจการให้แจ้งเป็นหนังสือต่อสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ม.18)

2 การทำสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญา

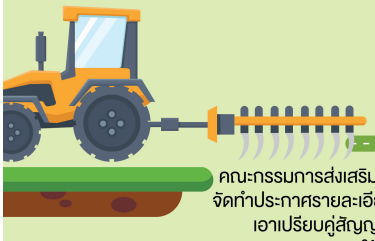
- เกษตรกรตรวจสอบทะเบียนผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจเข้าทำสัญญา
- ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรจัดทำเอกสารสำหรับการชี้ชวนและร่างสัญญา (ม.20)
- ส่งเอกสารสำหรับการชี้ชวนและร่างสัญญาให้เกษตรกร (ม.20)
- ส่งสำเนาเอกสารสำหรับการชี้ชวนให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ใช้ในการตรวจสอบ (ม.20)
- เกษตรกรศึกษาข้อมูลเอกสารสำหรับการชี้ชวนและร่างสัญญาก่อนเข้าทำสัญญา
- เกษตรกรตัดสินใจเข้าทำสัญญา
- ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรจัดทำสัญญา
  - มีรายละเอียดสัญญาตาม ม.21
  - ส่งสัญญาคู่ฉบับให้เกษตรกร ตาม ม.21
- ห้ามแบ่งสัญญาและกระทำการอื่นใดตาม ม.25
- ไม่กำหนดข้อตกลงหรือเงื่อนไขในสัญญาที่ไม่เป็นธรรม ตาม ม.26

3 กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

- เกษตรกรได้รับสัญญาคู่ฉบับในวันทำสัญญา
- ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตรสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรหรือมีส่วนร่วมในการผลิต
- เกษตรกรดำเนินการผลิตผลิตผลและบริการทางการเกษตรตามสัญญา
- ถ้าคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งประสงค์จะใช้กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้คู่สัญญาทั้งสองฝ่ายเข้าสู่การไกล่เกลี่ย
- คณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
- กรณีคู่สัญญาตกลงกันได้ให้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความ (ม.37)
- กรณีตกลงกันไม่ได้ ให้จำหน่ายข้อพิพาทและคู่สัญญามีสิทธินำข้อพิพาทไปสู่กระบวนการของอนุญาโตตุลาการหรือนำคดีไปสู่ศาล (ม.37)

4 การเปรียบเทียบปรับ

- คณะกรรมการเปรียบเทียบดำเนินการเปรียบเทียบปรับ กรณีกระทำผิดตาม พ.ร.บ.
- คู่สัญญากระทำการฝ่าฝืน พ.ร.บ. ในระหว่างการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ต้องระวางโทษปรับ (ม.39)
- กรณีผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตร
  - ไม่จดแจ้งประกอบธุรกิจ
  - ไม่แจ้งเลิกประกอบธุรกิจ
  - ไม่จัดส่งเอกสารสำหรับการชี้ชวน
  - ไม่ส่งสัญญาให้เกษตรกร หรือทำการแบ่งสัญญา ต้องระวางโทษปรับ (ม.38)
- คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาจัดทำประกาศรายละเอียดการฝ่าฝืน พ.ร.บ. หรือพฤติกรรมเอาเปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งอย่างไม่เป็นธรรมให้ประชาชนทราบ

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
โทรศัพท์ 0 2281 5955 ต่อ 354 โทรสาร 0 2282 4022 E-mail : moaccontractfarming@gmail.com

บทบาทหน้าที่ของ
ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตร

ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตร

บุคคลซึ่งประกอบธุรกิจการผลิต แปรรูป จำหน่าย หรือส่งออกผลิตผลทางการเกษตร หรือให้บริการด้านระบบการผลิตสินค้าหรือปัจจัยการผลิตทางการเกษตรในระบบเกษตรพันธสัญญา

ข้อปฏิบัติ / สิทธิ / หน้าที่

การแจ้งประกอบธุรกิจทางการเกษตร

- ต้องแจ้งการประกอบธุรกิจต่อสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก่อนเริ่มประกอบกิจการ
- กรณีมีการประกอบธุรกิจอยู่ก่อนแล้ว ให้แจ้งการประกอบธุรกิจภายใน 30 วันนับแต่วันที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแจ้ง
- ต้องแจ้งยกเลิกประกอบธุรกิจล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 วันก่อนเลิกประกอบกิจการ

เอกสารสำหรับการชี้ชวน และร่างสัญญา

- ต้องจัดทำเอกสารสำหรับการชี้ชวน และร่างสัญญาให้เกษตรกรทราบล่วงหน้า
- ต้องส่งสำเนาเอกสารสำหรับการชี้ชวนให้กับสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การทำสัญญา

- การทำสัญญาจะต้องมีข้อมูลรายละเอียดตามที่ พ.ร.บ. กำหนด ต้องส่งมอบสัญญาคู่ฉบับให้กับเกษตรกรในวันทำสัญญา
- การทำสัญญาที่มีผลกระทบอย่างสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม หรือสิ่งแวดล้อมต้องทำตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด

การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

- กรณีมีข้อพิพาทจากสัญญามีสิทธิร้องขอให้เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

ข้อห้าม

- ห้ามแบ่งสัญญาหรือกระทำอื่นใดเพื่อให้การทำสัญญาไม่เข้าลักษณะของสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญา
- ต้องไม่กำหนดข้อตกลงหรือเงื่อนไขในสัญญาที่ ไม่เป็นธรรม เอาเปรียบ หรือจำกัดสิทธิคู่สัญญา ตามที่ พ.ร.บ. กำหนด
- ห้ามดำเนินการใดๆ ที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่อีกฝ่ายในระหว่างการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
โทรศัพท์ 0-2281-5955 ต่อ 354 โทรสาร 0-2282-4022
E-mail : moaccontractfarming@gmail.com

บทบาทหน้าที่ของ

เกษตรกร

เกษตรกร

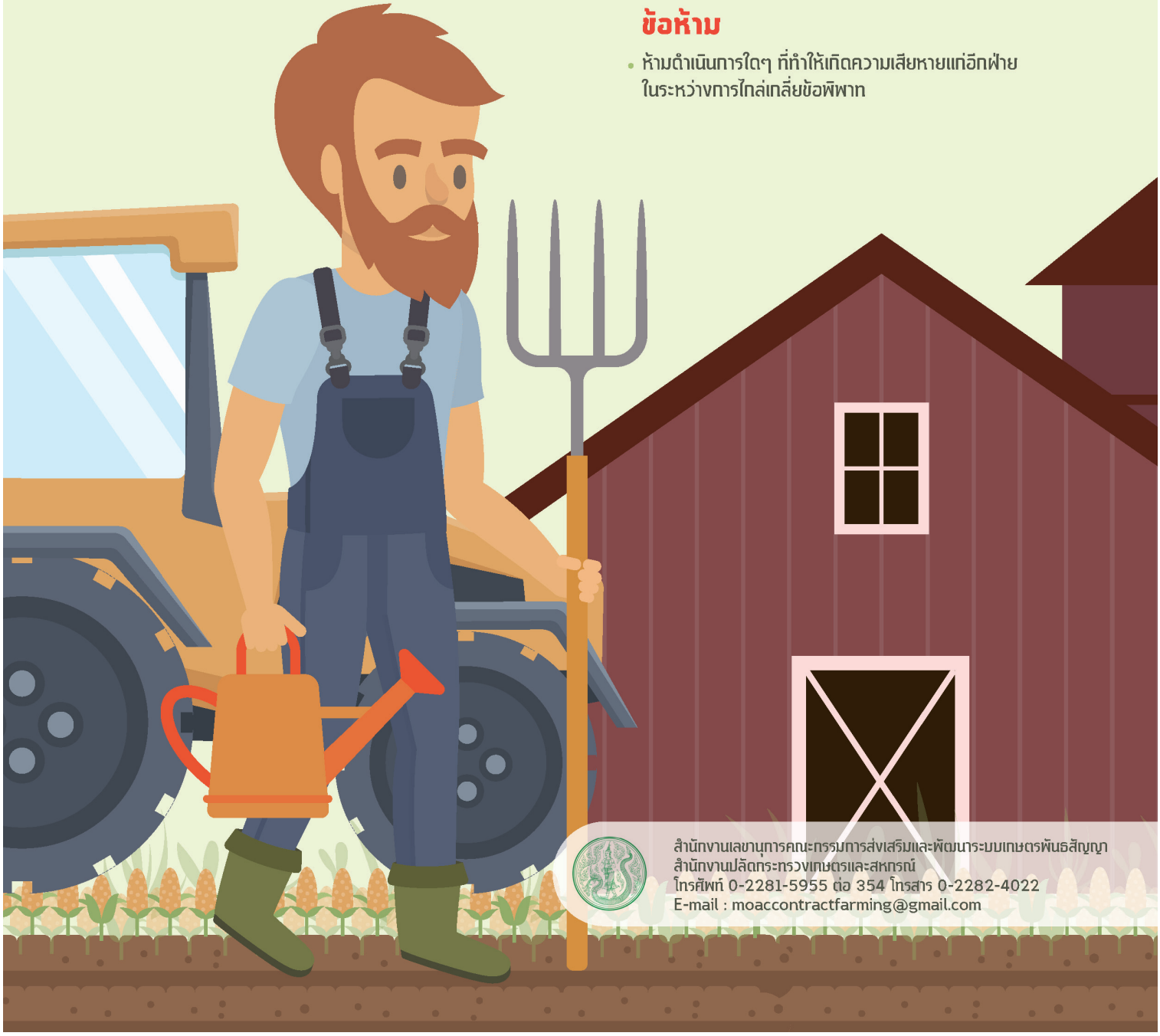
- บุคคลธรรมดาซึ่งประกอบอาชีพเกษตรกรรม
- สหกรณ์การเกษตรหรือกลุ่มเกษตรกร ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์
- วิสาหกิจชุมชนหรือเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

สิทธิ

- มีสิทธิได้รับสัญญาคู่ฉบับในวันทำสัญญา
- มีสิทธิเลือกที่จะให้เพิ่มความในสัญญาให้ครบถ้วน หรือจะบอกเลิกสัญญา ในกรณีสัญญาไม่มีความชัดเจน หรือไม่มีรายละเอียดสาระสำคัญในสัญญาที่ครบถ้วน ตามที่ พ.ร.บ. กำหนด
- มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ใช้กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท กรณีมีข้อพิพาทจากการปฏิบัติตามสัญญา

ข้อห้าม

- ห้ามดำเนินการใดๆ ที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่อีกฝ่าย ในระหว่างการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
โทรศัพท์ 0-2281-5955 ต่อ 354 โทรสาร 0-2282-4022
E-mail : moaccontractfarming@gmail.com

บทบาทหน้าที่ของ
ภาครัฐ

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา

มีอำนาจหน้าที่ ในการกำหนดนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาให้เป็นธรรมอย่างยั่งยืน รวมทั้ง ออกประกาศเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการต่าง ๆ ตามที่ พ.ร.บ. กำหนด

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

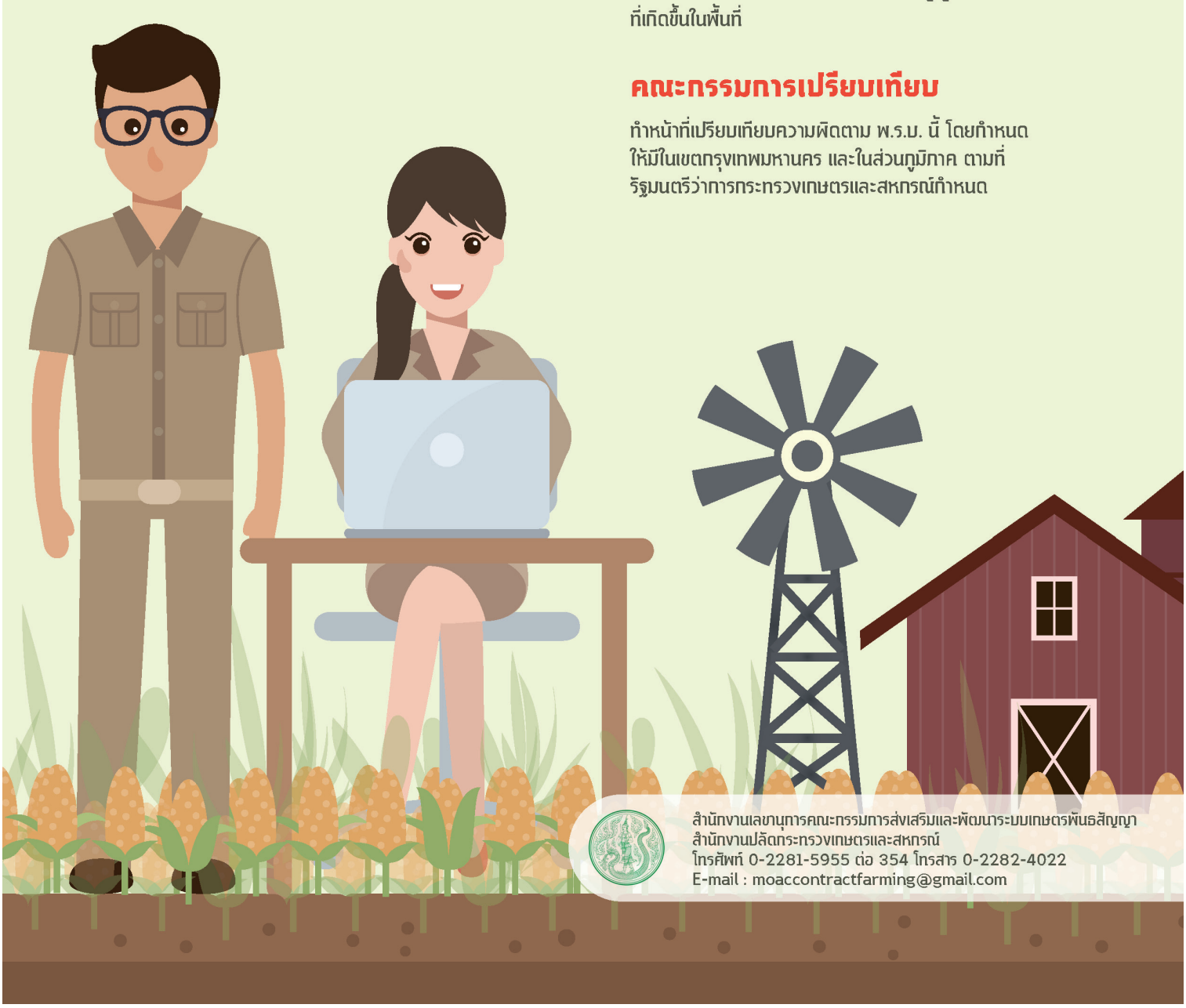
ทำหน้าที่สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานของ คณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และคณะกรรมการเปรียบเทียบ รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่ตามที่ พ.ร.บ. กำหนด

คณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

คณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทกรุงเทพมหานครและคณะกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทประจำจังหวัด ทำหน้าที่พิจารณาไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจากสัญญาที่เกิดขึ้นในพื้นที่

คณะกรรมการเปรียบเทียบ

ทำหน้าที่เปรียบเทียบความผิดตาม พ.ร.บ. นี้ โดยกำหนดให้มีในเขตกรุงเทพมหานคร และในส่วนภูมิภาค ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
โทรศัพท์ 0-2281-5955 ต่อ 354 โทรสาร 0-2282-4022
E-mail : moaccontractfarming@gmail.com

ประโยชน์ที่ได้รับ

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนา
ระบบเกษตรพันธสัญญา
พ.ศ. 2560

1 ส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญาให้เป็นธรรมอย่างยั่งยืน

- มีกฎหมายรองรับและคุ้มครองการทำสัญญา เพื่อให้ระบบเกษตรพันธสัญญาเติบโตอย่างเป็นธรรม
- สร้างความร่วมมือและพัฒนาศักยภาพในการผลิตผลิตผลหรือบริการทางการเกษตรระหว่างเกษตรกร ผู้ประกอบธุรกิจทางการเกษตร และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
- เกิดการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งในภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตรของประเทศได้อย่างยั่งยืน

2 คุ้มครองคู่สัญญาในการทำสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญา

- ป้องกันและแก้ไขปัญหาการโฆษณาชวนเชื่อและชี้ชวนเกินจริงเพื่อให้เกษตรกรเข้าทำสัญญา
- มีมาตรการช่วยให้คู่สัญญารับทราบข้อมูลในสัญญาที่สำคัญ และมีความสมบูรณ์ในทางปฏิบัติ และลดโอกาสที่จะเกิดข้อพิพาทขึ้น
- คู่สัญญาได้รับความคุ้มครองกรณีสัญญาที่มีสาระในลักษณะเลือกปฏิบัติ หรือการให้ใช้สิทธิตามกฎหมายโดยไม่สุจริตและไม่เป็นธรรม มีผลทำให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งปฏิบัติหรือรับภาระเกินกว่าสมควร

3 ลดความขัดแย้งที่เกิดจากการทำสัญญาในระบบเกษตรพันธสัญญา

- การแก้ไขปัญหาข้อพิพาทมีความรวดเร็วและยืดหยุ่นกว่ากระบวนการระงับข้อพิพาทในศาล
- ช่วยลดการนำคดีขึ้นสู่ศาลและลดภาระค่าใช้จ่ายให้กับคู่สัญญาในการฟ้องร้องดำเนินคดีในศาล
- มีมาตรการคุ้มครองคู่สัญญาระหว่างกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรพันธสัญญา
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
โทรศัพท์ 0-2281-5955 ต่อ 354 โทรสาร 0-2282-4022
E-mail : moaccontractfarming@gmail.com